

UNIVERZITA PARDUBICE
Fakulta filozofická
Katedra anglistiky a amerikanistiky

Posudek oponenta bakalářské práce

Autor práce: Adéla Skalická

Studijní obor: Anglický jazyk pro vzdělávání

Název práce: Teaching Grammar in the Lower-secondary Education

Akademický rok: 2022/2023

Vedoucí práce: Mgr. Helena Zitková, Ph.D.

Oponent práce: Doc. PaedDr. Monika Černá, Ph.D.

Kritéria hodnocení		Hodnocení
Všeobecná charakteristika	Splnění zásad zpracování práce a naplnění stanoveného cíle	D
	Logická struktura práce	
	Vyváženost teoretické a praktické části	
Teoretická část	Prezentace různých teoretických přístupů k řešenému problému	D
	Kritické posouzení prezentovaných přístupů a zvolení relevantní teoretické základny	
	Zpracování kvalitní teoretické základny pro realizaci praktické části	
Praktická část	Vhodnost zvolené výzkumné metodologie	D
	Aplikace zvolené výzkumné metodologie	
	Relevantní a srozumitelná argumentace a interpretace získaných výsledků	
Práce s odbornou literaturou	Kvalita, množství a relevance zpracované literatury	C
	Kritický přístup ke zdrojům	
Formální stránka	Dodržení doporučených pravidel a norem formální úpravy (směrnice FF UPa)	C
	Kvalita vědeckého aparátu, příloh, tabulek a obrázků	
	Dodržení bibliografické normy CMS (The Chicago Manual of Style)	
Jazyková úroveň	Gramatická přesnost a komplexnost	D
	Slovní zásoba	
	Koheze a koherence	
	Interpunkce a stylistické aspekty	

Slovní vyjádření k hodnocení bakalářské práce:

Pozitivně hodnotím volbu tématu, zkoumání výuky na ZŠ je relevantní téma. Při zpracování tématu bych očekávala značnou hloubku vzhledu do zkoumané problematiky, kterou ale postrádám. Na s. 3 autorka představuje komunikační kompetence dle CEFR, ale již nezařadí gramatiku do systému lingvistických kompetencí. Vývoj výuky gramatiky pak velmi zjednodušeně rozdělí na tři období a vše, co bylo před komunikačním přístupem označí za *traditional grammar teaching* (s. 5) – celá plejáda metod a technik výuky gramatiky vycházející z různých teoretických východisek (viz Richards & Rodgers, 2014) se ocitne pod jednou nálepkou. Autorka dále představuje deduktivní a induktivní přístup k výuce gramatiky včetně jejich výhod a nevýhod – uvádí hledisko žáka (bylo by dobré doplnit poznatky z oblasti osvojování druhého jazyka), částečně učitele (kromě výukového stylu vstupuje do hry hlavně oborová znalost a didaktická znalost obsahu), hledisko obsahu zcela opomíjí (ne všechny oblasti gramatiky jsou snadno uchopitelné induktivně, záleží tedy i na konkrétním jevu, jak jej učitel uchopí). Nedostatečná teoretická citlivost se projeví i ve výzkumné části, kdy je většina aktivit cílených na gramatiku označena jako dril. Literatura (např. Ur, 2012) nabízí klasifikaci aktivit orientovaných na gramatiku, jejíž využití by poskytlo plastičtější obraz o výuce tohoto aspektu angličtiny.

V praktické části práce jsou prezentovány výsledky vlastního empirického šetření, které bylo realizováno za využití pozorování a rozhovoru pro sběr dat. Oproti zadání práce dochází k posunu zaměření výzkumné části. Zatímco dle zadání má studentka zjišťovat, jakým způsobem je gramatika na 2. stupni ZŠ vyučována, práce se zaměřuje na zjišťování, zda se využívá více deduktivní či induktivní přístup a proč. Na základě uvedených příloh mám pochybnost, zda se jednalo o otevřené kódování, jak je deklarováno – kódy vycházejí z charakteristik induktivního a deduktivního přístupu na s. 21. Také mi není jasné, že v rámci jedné vyučovací hodiny je zaznamenáno až 5 výskytů jednoho či druhého přístupu (Příloha H). Prosím vysvětlit u obhajoby. Takto postavené výzkumné šetření nabízelo velký potenciál, kdyby byl zohledněný obsah výuky a typy aktivit a provedena analýza učebních aktivit a materiálů. Uvedená zjištění mnoho neříkají, protože volba přístupu se může u učitelů měnit právě v závislosti na obsahu a připravenosti žáků si jej osvojit.

V textu se objevuje velké množství sekundárních citací, žádoucí je pracovat s primárními zdroji. Jazyk práce je místy nesrozumitelný (např. 1. věta v 1. kapitole, poslední věta v 2.1, s. 11 *controlled production of the grammar rule*), stylisticky neučesaný (anotace v češtině) či nepřesný (české resumé).

Návrh otázek a podnětů pro diskusi při obhajobě:

1. Zařadíte gramatiku do systému lingvistických kompetencí dle CEFR (Council of Europe, 2001).
2. Jaká je pozice výuky gramatiky v komunikačním přístupu ve VAJ? Jakou změnu ohledně výuky gramatiky komunikační přístup přinesl?
3. Setkala jste se v literatuře ještě s jiným přístupem k výuce gramatiky kromě induktivního a deduktivního?
4. Jak souvisí kognitivní vývoj žáka se způsobem výuky gramatiky?
5. Kterou z kompetencí / znalostí učitele uvedených v podkapitole 4.3 považujete za nejdůležitější a proč?

V ý s l e d n á k l a s i f i k a c e *	D
--	----------

Dne: 13. května 2023

.....
Podpis oponenta

- * Výsledné hodnocení není průměrem dílčích známek
- ** Vyhovující podtrhněte